

Foreſtilling om den Bærde, de ſulle udtrykke. Jeg behøver i ſaa Henſeende kun at nævne ſaadanne Benævnelſer ſom Gaandsbred, Fod, Skridt, Lomme, Alen og Favn. Det er alle Benævnelſer, ſom ſtrax ved deres Ordlyd give en Foreſtilling om, hvad de tilſigte, at de ſulle betegne. Paa den anden Side har man havt nogen Vanſtelighed ved at faſtſætte diſſe Maal paa en tilſtrækkelig nøiagtig Maade. De ere maaſte ikke tidligere, forinden man kjendte Meteren, blevene faſtſatte med ſaa ſtor Nøiagtighed, ſom det i diſſe Forhold kunde være pſſeligt, og det er tillige beſjendt, at Faſtſættelſen af dem, ſelv under de ſamme Benævnelſer, har været ikke ſaa lidt forſkjellig i de forſkjellige Lande; Enhver veed, at en Fod ſ. Ex. har havt en noget forſkjellig Længde i de forſkjellige Lande. Naar man nu vil ſpørge, om Meteren har den Fordel, at den ſtrax giver en tydelig Foreſtilling om det Længdemaal, den betegner, tror jeg, at dette maa beſvares benegtende. Meteren er, ſom beſjendt, eller, rettere ſagt, var oprindelig paatænkt at ſulle være $\frac{1}{10,000,000}$ af en Meridiankvadrant, men det er et Begreb, ſom ikke giver nogenſomhelſt Foreſtilling om Meterens Størrelſe. Det Andet, hvorom der kunde være Tale, er, om Meteren da har den Fordel fremfor andre Maal, at den beſidder en større Nøiagtighed, hvilket naturligvis til ſine Lider kan være af overmaade ſtor og vigtig Betydning, om end i mangfoldige Tilfælde og navnlig i det daglige Livs praktiſke Gjerning en overdreven Nøiagtighed hverken er nødvendig, eller i det Hele taget engang kan komme til Anvendelſe. I ſaa Henſeende er det beſjendt, at man ved Beſtemmelſen af Meteren forſøgte at finde et ſaakaldet Naturmaal, hvor Naturen frembød en altid uforanderlig Størrelſe, hvortil man kunde vende tilbage, og ſom man til enhver Tid kunde finde, ſelv om den Etalon, den Stav, det Maal, man havde indrettet derefter, ſkulde gaa tabt eller lide en ſaadan Beſkadigelſe, at den ikke mere var paalidelig. Det var ganſte viſt Henſigten med Meterens Indførelſe at etablere et ſaadant Naturmaal, men det maa erkendes, at Videnskaben efter de Oplyſninger, den ſenere har bragt, har ſtatueret, at Meteren i Virkeligheden paa ingen Maade er et ſaadant Naturmaal. For det Førſte er en Meridian eller Kvadranten af en Meridian vel neppe ganſte lige ſtor paa de forſkjellige Steder af Jorden, og dernæſt kan Meridiankvadrantens Længde kun findes gjennem meget ſammensatte Maalinger, der give et Spillerum for Feil, ſom aldrig ville kunne undgaaſ. Iſølge en Kilde, ſom jeg ſtrax ſkal komme til at nævne, ſynes det, ſom om man allerede ved Beſtemmelſen af Meteren har begaaet en Feil, der gjør, at den i Virkeligheden paa ingen Maade, ſom jeg før ſagde, ſvarer til at være et Naturmaal, der kan findes igjen. Meteren ſkulde være $\frac{1}{10,000,000}$ af Meridiankvadranten; men den Størrelſe, man fandt af den Meridiankvadrant,

man maalte, har efter et Middeltal af ſenere Beregninger viſt ſig at være omtrent 565 Meter længere, end man den Gang antog, ſaaledes at man alſaa, derſom man vilde rette Meteren derefter, maatte foretage en Korrektion, der gjorde den omtrent $\frac{1}{40}$ Linie længere, end den nu er faſtſat til. Jeg ſkal ganſte forbigaa, at det ad videnskabelig Dei er paaviſt, at man ogſaa fra Førſt af ved ſelve Beregningen begik en Feil, ſom, hvis den var undgaaet, vilde have medført, at Meteren var bleven noget længere, men denne Forſkjel er mindre betydende end den, jeg før nævnte, og ſom ſenere videnskabelige Underſøgelſer have ført til. Ikke deſto mindre tror jeg, at det maa erkendes, at Meteren, ſom vi nu engang have den, er et Maal, der i Nøiagtighed langt overtræffer alle de Maal, man hidtil har kjendt, ja, det endog i en ſaadan Grad, at man ſenere ikke har kunnet gjøre andet end at reducere diſſe Maal, ſaa godt man kunde beſtemme dem, til Meteren, ſaaledes at Joden i de forſkjellige Lande nu egentlig kun betyder en vis Brøddel af Meteren, og ikke kan findes med Nøiagtighed, uden at man gaar tilbage til den. Det, der alſaa foruden Lidelingen, ſom man kunde opnaa paa anden Maade — vi have jo hos os i diſſe Tilfælde endog vor Fod indelt i 10 Lommer — i ſaa høi Grad ſkulde gjøre, at Meteren var at foretrække, nemlig Nøiagtigheden, er alſaa ogſaa i Virkeligheden efter min Opfattelſe tilſtede, men naar denne ſtore Nøiagtighed ſaaledes er det, hvorpaa man hovedſagelig og næſten alene kan ſætte Pris med Henſyn til Meteren, maatte man da ogſaa, naar man gik til at indføre Meterberegningen, ſikke ſig den fulde Nytte af denne Nøiagtighed. De Fordringer, der i ſaa Henſeende maatte ſtilles, vilde være Fordringen om fuldkommen Nøiagtighed, Midler af den ſvagſte Beſkaffenhed til at ſikke Bevarelſen af denne Nøiagtighed og endelig Midler til med en aldeles tilfredsſtillende Nøiagtighed at tage Kopier af Meteren, ſaaledes at Nøiagtigheden i Virkeligheden kom det Publikum til Gode, ſom vilde benytte dette Maal, og at dette netop opnaaede den Fordel, ſom Meteren frembyder i denne Henſeende til Nøiagtighed. Jeg ſer imidlertid ikke, at det foreliggende Looſforſlag i den Retning byder noget Tilfredsſtillende. Ser man hen til Looſforſlaget, ikke ſaaledes ſom det er vedtaget i Landſtinget, men ſom det blev forelagt af Regjeringen, finder man i § 7 Bærdien af en Fod og af en Alen angiven til almindelig Brug i den paatænkte Overgangstid med en Række Decimaler; men det viſer ſig ſtrax, naar man kaſter Dinene derpaa, at Joden ikke efter diſſe Decimaler er Halvdelen af en Alen, hvad dog Enhver veed, den ſkulde være, eller omvendt, at en Alen er det dobbelte af Joden. Det ligger i, at man ikke har givet mere end 5 Decimaler, medens man har fulgt den almindelige Regel, enten at